

Izjava vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 35.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Mirovna konferenca.

Vrhovni zavezniki svet.

PARIZ, 3. Vrhovni zavezniki svet je sklenil izvolitev treh komisij. V komisijo za odškodnino, ki določi, koliko odškodnine bo morala plačati Nemčija, so bili izvoljeni: Dulles za Ameriko, Seal za Anglesko, Louchet za Francosko, Crespi za Italijo in Mori za Japonsko. V komisijo za bolgarska teritorialna vprašanja so bili izvoljeni: Johnson za Ameriko, Crewe za Anglesko, Tardieu za Francosko, Cattolani za Italijo in Adaki za Japonsko. Končno so bili izvoljeni v komisijo za izročitev pogodb za Avstrijo: Dulles za Ameriko, Crewe za Anglesko, Tardieu za Francosko, Scialoja za Italijo in Ojika za Japonsko.

Vrhovni zavezniki svet se sestane šele v soboto. PARIZ, 3. Radi prošnje ameriške neodvisnosti se vrhovni zavezniki svet jutri ne sestane. Sestaja se bo šele v soboto in se bo bavil posebno z madžarskim vprašanjem.

Bratranu zapuška Pariz.

PARIZ, 3. Romunski ministrski predsednik Bratranu objavlja izjavo, v kateri pravi, da se čuti dolžan zapustiti pariško konferenco in odločiti svojo oblast, toda ne da bi zato zapustil stvar Banata in Besarabije. Tudi voditelj romunskih nacionalistov, Naida Vodov, zapusti Pariz.

Vprašanje gorenje adiške doline.

PARIZ, 4. V tukajšnjih italijanskih krogih se odločno zanika vest, da bi bila Italija pripravljena vrniti Nemški Avstriji gorenje adiške doline, če bi Nemška Avstrija pristala na popolno vojaško in gospodarsko nevtralizacijo.

Italijansko vprašanje.

PARIZ, 3. Zavezniki vrhovni svet je imel popoldne v Clemenceaujevem kabinetu oficijelno sejo. Pri seji ni bilo ne tajnikov ne tolmačev, ker Tittoni govori francoski in angleški. Razpravljali so o italijanskem vprašanju, posebno o Mali Aziji.

Nemškoavstrijska nota.

PARIZ, 3. Avstrijska delegacija je danes poslala glavnemu konferenčnemu tajniku novo noto, v kateri izjavlja, da so nekateri pogoji nesprejemljivi. Delegacija zahteva, naj bi se vršila ustmena pogajanja, da se ti pogoji izpremenijo.

Pogodba z Nemško Avstrijo bo predložena drugi toden.

PARIZ, 3. Odbor za ureditev mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo se sedaj bavi z zadnjimi ključnimi. Pogodba se izroči skoraj gotovo drugi toden.

Ratifikacija mirovne pogodbe z Nemščijo.

PARIZ, 3. V konferenčnih krogih vlada mnenje, da bo ratifikacija mirovne pogodbe najprej Nemčija, t. j. še pred 15. t. m.

«Action Française» o Tittonijevem programu.

PARIZ, 4. Bainville posveča v «Action Française» dolga članek Tittonijevemu programu. Najprej govori o tem da ni Tittoni podpisal versailleske pogodbe, nato proučuje Tittonijev program, kakor ga je razložil v senatu: «Tittonijeva pot je pot umika, po kateri je že Orlando začel hoditi Italija ni našla na dalmatinski obali nagrade za svojo zmago, pa jo bo iskala drugod. Sredozemsko morje bo plačalo za Jadran, Mala Azija in Afrika za Jugoslavijo. Tittoni se obrača do Francije, toda, če li v naši moči, da zadovoljimo Italijanske zahteve? V Afriki nimamo gotove meje naših ozemlj, da bi se mogli odreči bodisi kakšnih naših posestev. Ker pa londonska pogodba predvideva odškodnino v prid Italijanom v slučaju razdelitve nemških kolonij, se stvar mora in more raziti, toda razlikovati treba, kaj je od nas odvisno, in kaj ne. Od nas je odvisno, da dobimo Italijo v Afriki zakonito zadoščenje, in stvar se bo dala urediti iz obraza v obraz. Toda drugod? Na primer v Sibiriji? Ali bo samo Francija odločevala? In če so italijanske zahteve zavrnene od zavezne države, ki jim je že odredila dalmatinsko obal, ali če se na italijanski strani smatra, da niso odškodnine zadovoljive, ali bo zato Tittoni prijel Francijo? Bainville zaključuje, da je to namen Tittonija, ki nam obljublja italijansko prijateljstvo, toda nam naznanja pogoje, pod katerimi nam se to prijateljstvo ponuja in nas že sedaj dela odgovorne, kar ni morda tako prijateljski. Če se mora njegova politika tako tolmačiti, zakaj izbira ravno Francijo, da eventualno nosi težo italijanskih razočaranj, a ne Anglije ali Amerike.»

PARIZ, 4. V «Action Française» meni Jacques Bainville, da more iz Tittonijevga govora, ki ga je govoril v italijanskem senatu, posneti program, s katerim je prišel Tittoni na mirovno konferenco. Odgovornost za vse, kar se je zgodilo do podpisa miru z Nemščijo, zadeva Sonnina. Tittoni da je prišel v Pariz kot bel list papirja. Bainvilleu se zdi, da se more na ta beli list papirja napisati približno

PODLISTEK

Čemu?

Ivo Vojnović. — Prevedel M. C.—E.

Kaj se je dogodilo tedaj v duši bednega goslarja? Kaka burja strasti je pretresla to oslabljeno razvrateno telo, v katerem je že tlela groznica obupavanja? Izpjal je v očmi kakor da hoče v vsaki buji kraljevske obleke, v vsakem migu njenih trepalnic razkriti tajno te ženske. Kraljica se je približala lahkim korakom do kleečnega Assada. Mesečina je vžrla nad obzorje, razlila modrikasto luč na to strastno dvojico. Gosli in harfe so zadržale kot da je nočni vetrič poigral z listjem. Kraljica je posegla z roko in koprena se je spustila v obraz in ramen — a Bianca je vrgla v tišino zamaknjenega gledališča krik nadčloveške strasti. Vse, kar je v ženski duši skrivale sramežljivosti in prijaznega ljubavnega hrepenenja, idealnega zanosa in pohlepa po nezasišni nasladnosti: vse je brizgnilo iz tega klisa večne ženske pohotnosti... Tako so ljubile ženske, ki jim je bil svet podnožje slave in grozote. Levinja in obenem globoka; živjela se je, plakala, klicala — vedno zapeljivo, vedno mamljivo. Borila se je za svojo ljubezen, hle-

ta-le program: Ameriki se ne sme biti v obraz z nespravljivostjo. Ne sme se vztrajati na londonski pogodbi in ne zahtevati Reka. Iskati je treba odškodnine za to, da se Italija odreče Dalmaciji, v Mali Aziji in Afriki. Bainville meni, da se Tittoni v ostvareitev tega programa obrača za podporo na Francosko, kar ne ugaja posebno Bainvilleu, ker se boji, da bi se Italija, če ne bi bila zadovoljena, spoprijela potem s Francosko. Vprašuje se, zakaj se ni za to, da bi nosila breme morebitnih italijanskih razočaranj, izbrala namesto Francoske Anglesko ali pa Ameriko.

Italija prevzame del avstrijskega dolga.

RIM, 2. Vrhovni svet je sklenil, da mora Italija sprejeti del avstrijskega dolga, ki spada na ozemlje bivše monarhije, ki ji pripade. Avstrijski dolg, ki se razdeli med države, ki so nastale iz ruševin stare monarhije, sega do 60 milijard kron.

IZ FRANCIJE.

Splošna 48urna stavka.

PARIZ, 4. Upravna komisija splošne delovne zveze je v prisotnosti zastopnikov francoske socialistične stranke in tajnika italijanske delovne z

REKA. 3. (Corriere della Sera.) Zadnje danje sponje reakcije reškega ljudstva proti Francozom se je vršilo na nabrežju admiralja Rainerja, kjer je množica obkolila dva francoska častnika in ju pretepla. Na pomoč jima je prihitelo nekoliko častnikov italijanske mornarice, ki so odvabili napadence na varno na krov torpedolovca »Stocco«, ki je bil privezan ob bližnjem pomolu. Mesto je ostalo zasedeno po vojaštvu do pozne noči ure. Danes dopoldne je bil tudi še neznan dogodek, da je ljudstvo opovalo nekakega francoskega častnika. Drugače je ves dan potekel mirno. Vse čete brez razlike so na nogah do nove odredbe. Sredi je general Grazioli šel obiskat v francosko bolnišnico ranjenec in je prišel nato proti polnoči v »Filarmonico«, kjer je bilo natlačeno razsvetlega občinstva. General, sprejet s ploskanjem in klici »viva Italia!«, je dejal, da razume plemenito ogorčenje Rečanov in njihovo tiskobno duševno razpoloženje. Pozival pa je občinstvo, naj bo mirno. Njegov odhod je spremljalo ponovno odobravanje.

V francosko bolnišnico so prepeljali okoli štirideset francoskih vojakov, katerih eden je težko ranjen.

Ti dogodki so sad, ki ga je obrodila okoliščina, da smo mi Italijani pristali na to, da se je ustanovilo francosko oporišče na Reki, ki je nepotrebno za napovedane namene, zelo koristno pa za druge, ki se niso posredali in so zelo škodljivi nam Italijanom. Francoska vojska na vzhodu se je vrnila skoraj vsa na Bolgarsko, v Makedonijo, v Solun in Malo Azijo. Poveljstvo je v Carigradu. Dobre iz Maršle in Tulona prihajajo, kakor je naravno in priljubeno, po morski poti. Za ono malo bataljonov, ki se nahajajo v Srbiji, bi se oskrba lahko vršila po solunski železnici ali pa po vodni poti Črno morje—Donava. Angliški admiral, ki se mu poverjena prometna pota, je tekom svojega poseta na Reki že izjavil, da je ta pot priljubljena za oskrbo vzhodne armade. Toda Francosi se niso dali prepričati in sedaj še vedno vzdržujejo svoje oporišče, dasiravno je gibanje francoskih čet zelo majhno. Francosi oskrbujejo tudi Srbe, toda za to ni treba francoskega oporišča, katere vzdržujejo Francosi iz drugih razlogov. Oskrbovati bi morali samo Srbijo, pa oskrbujejo vsi Jugoslovani, v katero pošiljajo vojni material v množini, ki se zdi, da ni v nikakršnem razmerju z omenjenim številom francoskih čet, za katere, se pravi, da je namenjen material.

Nekateri častniki francoskega oporišča vodijo odkrito jugoslovansko politiko. Vsi se vedejo zelo hladno, sovražno proti italijanskim častnikom, kakor da bi te ni bili njihovi štiriletni vojni bratje. Vsa naklonjenost Francozov velja trajno Jugoslovanom. Na Sušaku se mude najraje. Hrvati se pri svojih predavanjih, sestankih, shodih, političnih sejah vedno vidijo počašeni po navzočnosti kakor francoskega častnika. Francoski častniki obiskujejo edino le hrvatsko družbo Usluge, ki jih dela francosko oporišče Hrvatov so brezkončne in nekatere zelo važne, zlasti za kočljiva sporočila, ki morajo ostati Italijanom tajna. Sporočila hrvatskih spletk v inozemstvu se vrše s pomočjo tega oporišča, ki je glasovilo tudi spise onega proslulega ljudskega glasovanja z 19.000 podpisov, ki jih je Pašić izročil Wilsonu.

Ker je francosko poveljstvo podelilo tak zglod mu slede častniki v izražanju svojega mišljenja in jevem in zasebnem življenju, in vojaštvu posne ma svoje predstojnike. Vse je pač prepričano, da Francosi delujejo proti reškemu Italijanstvu in Rečani napram njim gotovo ne morejo gojiti dobi dobrohotnih čustev.

Franc Jožef in serajevski dogodek.

CURIR. 4. V »Danzser Armeezeitung« pripoveduje pobočnik Margutti, kako je Franc Jožef sprejel vest o umoru nadvojvode Franca Ferdinanda. Margutti je prinesel brzojavko, namenjeno cesarju, in jo je izročil cesarjevemu generalu, mu pobočniku grofu Paar. Po treh minutah je prišel Paar iz Franca Jožefove sobe in dejal: »Jutri odpotuje cesar na Dunaj; danes hoče obvedovati sam.« Margutti je začuden vprašal: »Kako je sprejel vest?« Cesar je odgovoril po kratkem molku: »Cesar je star, usoda mu je zadala veliko hujše udarce kot je bil ta. Nato je govoril o odnosih med Francom Jožefom in umorjenim nadvojvodom. Ti odnosi niso bili preveč prijetni. Cesar se je kesal, da je privolil v morganmatsko ženitev nadvojvode Franca Ferdinanda in je predvideval, da se nadvojvodi, kljub odreki izpodbudnemu po njegovi odločbi in zelo inteligentni soprog postreči legitimirani njegovega starejšega sina in mu zagotoviti krono. Margutti je hotel vedeti še več o vtisku, ki ga je napravila vest na Franca Jožefa. »Ni rekel dosti«, je dejal, »grof Paar; stisniva je zdel polni, zaprl je oči in zdelo se je, da se je globoko zamislil. Nato pa je začel govoriti, toda ne meni: »Grozno, grozno! Vsemogočni se ne da izživiti. Višla sila je izpostavila oni red, ki ga jaz nisem mogel vzdržati. Nato pa je obrnil k meni in mi povedal svoj sklep, da se odpelje na Dunaj in da bo obvedoval sam.

iz Italije.

Zbornica sklicana na 9. julija.

RIM. 4. Poslanska zbornica je sklicana na sredo, 9. t. m., ob 14 z dnevnim redom: vladna sporočila.

Civilna in vojska amnestija.

RIM. 4. »Informatore della stampa« zatrjuje da se v drugi polovici tekočega meseca prične demobilizacija dveh razredov in se dovoli popolna civilna in vojska amnestija.

Interniranje odpravljeno.

RIM. 4. Z odlokom, izdanim 29. junija in objavljenim v včerajšnjem uradnem listu »Gazzetta ufficiale«, se razveljavljajo 1., 2. in 3. člen odloka, izdanega 18. januarja 1918, št. 36, nanašajoči se na internacijo podanikov držav, ki so v vojni z Italijo, v določenih krajih. Na podlagi tega odloka se morejo že internirani sovražni podaniki nastaniti v kraljevini, kjer žele sami, izjemši pomorska mesta, ki so še v obrambi, in kraje, iz katerih se je umeknil sovražnik. Za nastanitev v teh krajih je treba predložitve dovoljenja poveljstva dotičnega pomorskega mesta in prefektov.

Velikanska eksplozija na italijanskem letališču v Solunu.

RIM. 4. Brzojavke iz Aten sporočajo, da je italijansko letališče v Solunu popolnoma uničena eksplozija trisotice bomb, ki so se nahajale v tamonjem skladišču. Požar se je razširil na skladišče za bencin in na hangarje za letala, katerih je šesindvajset zgorelo.

Kavni monopol ostane v veljavi.

RIM. 4. Zastopnike trgovcev s kavo je včeraj dopoldne sprejel podtajnik za finance Perrone in glavni ravnatelj monopolov, Villa. Prišli so, da bi dobili definitivni odgovor glede navedbe z dne 18. majnika, ki jo je prosila komisija od Nittija in Tedesca, potem pa tudi zato, da bi se dosegel sporazum glede ponovne

proučitve splošnega vprašanja monopolov s strani vlade ob soudeležbi tehniških zastopnikov trgovskega razreda. Podtajnik Perrone je izjavil, da vlada ne more odstopiti od načela, ki je že uveljavljeno potem zakona, ki je sedaj že dovršeno dejstvo.

Domače vesti.

Občni zbor političnega društva Edinosti se bo vršil v nedeljo, 20. t. m., ob 9 in pol dopoldne, v gledališki dvorani Narodnega doma.